

Секція 4. Кримінальне право. Кримінальне процесуальне право.
Криміналістика. Кримінологія. Кримінально-виконавче право. Судоустрій.
Правоохоронні органи, прокуратура та адвокатура;

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДАНИХ, ОДЕРЖАНИХ У РЕЗУЛЬТАТІ
ЗАСТОСУВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ
РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

Корчагіна Анастасія Миколаївна
аспірант кафедри галузевого права
Херсонського державного університету

Важливу роль у розслідуванні кримінальних правопорушень та злочинів відіграють різноманітні науково-технічні засоби фіксації інформації, які використовують під час провадження слідчих дій.

Чинне кримінально-процесуальне законодавство передбачає низку правових норм, які встановлюють основоположні принципи та засади застосування науково-технічних засобів при розслідуванні та розкритті кримінальних правопорушень. Однак, не зважаючи на активне теоретичне розроблення проблеми їх застосування та виходячи з практичних потреб, існує необхідність удосконалення правового регулювання використання в процесі доказування даних, одержаних у результаті застосування науково-технічних засобів.

Досліджуючи особливості поняття та змісту даних, одержаних у результаті застосування науково-технічних засобів у процесі розслідування злочинів, варто розкрити поняття та зміст поняття «даних, одержаних в результаті застосування науково-технічних засобів».

На жаль чинне законодавство не містить єдиного визначення ні поняття науково-технічних засобів, ні даних, отриманих в результаті їх використання.

Найбільш точним, на нашу думку є визначення надане О. О. Пундою, який визначив, що науково-технічний засіб, що використовується в кримінальному процесі – «це сукупність приладів, пристроїв, апаратури, інструментів та матеріалів, що застосовуються відповідно до закону спеціально уповноваженими особами для досягнення науково обґрунтованого результату, який сприяв би захисту прав та законних інтересів учасників кримінального процесу, повному та швидкому розкриттю злочинів і викриттю осіб, винних у їх вчиненні» [2, с. 7]

Поняття «дані» є загальнонауковим. Аналізуючи визначення, надані різними науковцями, ми прийшли до висновку, що дані - це сукупність відомостей, зафіксованих на певному носіїві у формі, придатній для постійного зберігання, передавання і оброблення [1].

У процесі дослідження особливостей використання даних, отриманих в результаті застосування науково-технічних засобів у кримінальному процесі, ми прийшли до висновку, що в суто інформаційному розумінні поняття таких даних, виражається в будь-яких відомостях про факти, встановлених за допомогою використання таких засобів, незалежно від того, чи були ці дані перенесені на технічний засіб фіксації, чи ні. Проте необхідно враховувати особливості положення чинного законодавства, щодо даних, які можуть бути використані в процесі розслідування та розкриття кримінальних правопорушень. Такі дані мають відповідати засадам повноти, належності та допустимості, оскільки в подальшому формують доказове підґрунтя.

Таким чином, дані, одержані в результаті застосування науково-технічних засобів у кримінальному процесі являють собою перенесені на технічний засіб фіксації відомості про факти, які відображені на різноманітних матеріальних носіях, мають інформаційну цінність та зміст, і на основі яких у визначеному законом порядку спеціально уповноважені органи держави встановлюють наявність або відсутність обставин, що мають значення для правильного вирішення кримінальної справи.

Особливостями даних одержаних в результаті застосування науково-технічних засобів є основними аспекти їх використання, а саме: криміналістичний, кримінологічний, оперативно-розшуковий, кримінально-процесуальний.

Криміналістичний аспект розкриває поняття та зміст даних для використання їх з діагностичною метою, моделювання та побудов і висунення версій. а також для планування розслідування кримінальної справи.

З точки зору кримінологічного аспекту зазначені дані містять в собі відомості про сутність, закономірності виникнення, суспільного прояву злочинності.

В оперативно-розшуковій діяльності дані, одержані в результаті застосування науково-технічних засобів, використовуються в процесі доказування у кримінальному провадженні відповідно до положень кримінально-процесуального законодавства України, які регламентують порядок збирання, оброблення, перевірки та оцінки доказів.

Щодо кримінально-процесуального аспекту, то використання науково-технічних засобів та даних одержаних в результаті, є регламентованим чинним кримінально-процесуальним законодавством, та можуть бути використанні в процесі доказування за умови законності їх одержання. Важливою особливістю даних як доказів у кримінальному провадженні є те, що такі позбавлені суб'єктивізму особистісних джерел доказової інформації, що присутні й активно впливають на характер отримуваної інформації, яка міститься в інших джерелах доказів, наприклад, показаннях свідків, потерпілих, обвинувачених.

Таким чином, у розслідуванні та розкритті кримінальних правопорушень значну роль відіграють різноманітні науково-технічні засоби фіксації інформації, які широко використовують на стадії досудового розслідування. Дані, одержані в результаті їх використання, є ваговою складовою процесу доказування.

Література:

1. Дані, інформація і знання URL: <https://poznayka.org/s41556t1.html>
(дата звернення: 02.09.2019)
2. Пунда О.О. Використання даних, одержаних в результаті застосування науково-технічних засобів, для доказування в кримінальному процесі: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 Київ, 2002. 18 с.